

บทที่ 6

การพิจารณาหลักสูตรใหม่ประกอบหนังสือแบบเรียน

และหนังสืออ่านประกอบระดับชั้นมัธยมศึกษา

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2520

หมวดวิชาสังคมศึกษา

เวลาเรียนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ตามระบบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงปลอดภัยของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เพื่อให้มีความรักชาติไทย มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความซาบซึ้งในผลงานอันดีเด่นของชาวไทย และรู้จักธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราช เอกลักษณ์ วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติไทย ตลอดจนนิยมและใช้ผลิตผลของคนไทย
3. เพื่อเสริมสร้างให้มีคุณธรรมประจำใจในการดำรงชีวิต และคุณสมบัติต่างๆ อันพึงประสงค์ของสังคมไทย
4. เพื่อสร้างเสริมให้มีความสามารถและทักษะในการพัฒนา สร้างสรรค์และแก้ปัญหาต่างๆ ในด้านสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และคุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญ

5. เพื่อสร้างเสริมบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์อันดี
ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ในชุมชน ในสังคมภายในประเทศและในโลก
รายละเอียดเนื้อหาวิชา คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาต่างๆ ดังนี้
ภูมิศาสตร์ เพิ่มเนื้อหาวิชาเรื่องจังหวัดของข้าพเจ้า ประชากรศึกษา เรื่องของ
ประเทศไทยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทวีปแอฟริกา และอเมริกาใต้
โดยสังเขป ความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน แทนเนื้อหาวิชาที่ตัดออก คือ
ระบบสุริยะ (ซึ่งมีเรียนอย่างละเอียดในหลักสูตรวิทยาศาสตร์) ลมที่มีอิทธิพลต่อภูมิภาค
เอเชีย ประเทศบังกลาเทศและปากีสถาน เบื้องโลก ประเทศอิตาลีและแคนาดา นอก
จากนี้ยังได้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาในบางเรื่อง แต่ยังมีเค้าแบบเรียนเดิมเป็นส่วนใหญ่

ภูมิศาสตร์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตามสภาพภูมิศาสตร์
และสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้เกิดความรักชาติ มีความภูมิใจที่เกิดเป็นคนไทยและบนผืนแผ่นดินไทย
รู้จักสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ตลอดจนรู้จักตั้งหลักแหล่งเพื่อการดำรง
ชีพบนผืนแผ่นดินไทย อันอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากร
3. เพื่อให้เข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นของ
ประเทศในถิ่นเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอันนำไปสู่การสร้างเสริมความ
เข้าใจอันดีระหว่างพลเมืองในชาติ
4. เพื่อให้ตระหนักในคุณค่า และมีความรับผิดชอบ ในการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมที่ดีของท้องถิ่นและของประเทศ โดยคำนึงถึง
ผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
5. เพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ อันมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของ
มนุษย์ ตลอดจนตระหนักถึงภัยธรรมชาติที่ทำลายทรัพย์สิน ผลผลิตและ
สิ่งแวดล้อม

6. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ เปรียบเทียบสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทยกับต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างชาติ เพื่อความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

เวลาเรียน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง

ม.ศ. 1	ม.ศ. 2	ม.ศ. 3
จังหวัดของข้าพเจ้า	ประเทศไทย	ประเทศไทย
ประวัติและความเป็นมาที่ตั้งและอาณาเขต	ก. การค้าและเศรษฐกิจ - สินค้าเข้า สินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย	การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม
ภาวะเศรษฐกิจ ทรัพยากร อาชีพ และสินค้าพื้นเมือง	สินค้าฟุ่มเฟือย	1. อุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ
การคมนาคมและการขนส่ง	- ตลาดการค้า	2. การเกษตร และการชลประทาน
ประชากร	ข. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3. ภาวะแรงงานในประเทศทวีปและประเทศต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียน
บุคคลสำคัญในอดีต	ป่าไม้	1. ทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือ และโอเชียเนีย เรียนเฉพาะประเทศต่อไปนี้
ศิลปะวัฒนธรรมและประเพณี	สัตว์	- สหราชอาณาจักร
โบราณสถาน โบราณวัตถุ	- น้ำ	- ประเทศฝรั่งเศส
สถานที่ท่องเที่ยว	- ดิน	- สาธารณรัฐเยอรมัน
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด	- อากาศ	- สหภาพโซเวียตรัสเซีย
ภาคต่าง ๆ	- แร่ธาตุ	- สหรัฐอเมริกา
- ภาคเหนือ	- ประชากร ฯลฯ	- ออสเตรเลีย
- ภาคกลาง	ทวีปเอเชีย	- นิวซีแลนด์
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ก. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของทวีปเอเชีย	
- ภาคตะวันออกเฉียงใต้	ข. ประเทศในภูมิภาคเอเชีย	
- ภาคใต้		
- ให้เรียนตามรายการต่อไปนี้		

II. u. 1	ม.ศ. 2	ม.ศ. 3
- อาณาเขตและจังหวัด - ลักษณะภูมิอากาศ - ทรัพยากร และอาชีพ - การคมนาคมและการขนส่ง - ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี - อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ ประเทศไทย - ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต - ลักษณะภูมิประเทศ - ลักษณะภูมิอากาศ - ทรัพยากร และอาชีพ - การคมนาคมและการขนส่ง - ประชากรทุกจังหวัด - เมืองสำคัญ	กำหนดให้เรียนเฉพาะประเทศต่อไปนี้ - สหพันธ์มาเลเซีย - สาธารณรัฐสิงคโปร์ - สาธารณรัฐอินโดนีเซีย - สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ - สาธารณรัฐประชาชนจีน - ประเทศญี่ปุ่น - สาธารณรัฐศรีลังกา - สาธารณรัฐอินเดีย ให้เรียนตามรายการต่อไปนี้ - ลักษณะภูมิประเทศ - ลักษณะภูมิอากาศและอิทธิพลของลม - ภาวะเศรษฐกิจ ทรัพยากร และอาชีพ - การปกครอง - ประชากร - ความสัมพันธ์ กับประเทศไทย - ให้มีการอ่านและเขียนแผนที่ประกอบ	ให้เรียนตามรายการต่อไปนี้ - สภาพทั่ว ๆ ไป - ลักษณะภูมิประเทศ - ลักษณะภูมิอากาศ และอิทธิพลของกระแสลม - ภาวะเศรษฐกิจทรัพยากร และอาชีพ - ประชากร 2. ทวีปแอฟริกา และทวีปอเมริกาใต้ ให้เรียนตามรายการต่อไปนี้ - สภาพทั่ว ๆ ไป - ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ - ศึกษาเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ ให้มีการอ่าน และเขียนแผนที่ประกอบ

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2520

หมวดวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง

ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 นั้นได้รวมกลุ่มวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาสังคมศึกษาเข้าด้วยกัน โดยที่กระบวนการเรียนการสอนยังแยกเป็น 4 วิชา คือ วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองศีลธรรม คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรหมวดวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เห็นว่าการรวมวิชาดังกล่าวไม่สะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลจึงได้แบ่งวิชาในหมวดสังคมศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

1. กลุ่มวิชาภูมิศาสตร์
2. กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์
3. กลุ่มวิชาหน้าที่พลเมือง
4. กลุ่มวิชาศีลธรรม

และได้แบ่งคณะอนุกรรมการออกเป็น 4 กลุ่มเพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรแต่ละกลุ่มวิชาดังกล่าวเพื่อให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มวิชาภูมิศาสตร์ วิชาบังคับของกลุ่มวิชาภูมิศาสตร์มี 4 รายวิชา ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ

- 1.1 ส 411 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปเอเชีย (ไม่มีการเปลี่ยนแปลง)
- 1.2 ส 412 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคและภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย (เดิมให้เรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปยุโรป) รายวิชานี้เป็นรายวิชาใหม่
- 1.3 ส 513 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือ (เดิมให้เรียนเรื่องภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้)
- 1.4 ส 514 ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปอเมริกาใต้ แอฟริกาและโอเชียเนีย (เดิมให้เรียนเรื่อง ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปแอฟริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์)

2. กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ
 - 2.1 รายวิชา 421 ประวัติศาสตร์ไทย ได้เพิ่มหัวข้อเรื่อง บุคคลสำคัญและวีรกรรม
 - 2.2 ได้เพิ่มรายวิชา ส 025 เอเชียใต้ เป็นวิชาเลือก
3. กลุ่มวิชาหน้าที่พลเมือง ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงดังนี้ คือ
 - 3.1 รายวิชา ส 431 หน้าที่พลเมือง เพิ่มหัวข้อเรื่อง ค่านิยมที่ควรปลูกฝัง
 - 3.2 รายวิชา ส 534 หน้าที่พลเมือง เปลี่ยนแปลงเนื้อหาในรายวิชาทั้งหมด คือ การพัฒนาสังคมและการพัฒนาชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจ การปฏิรูปที่ดิน การสหกรณ์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ความสำคัญของการมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ
 - 3.3 รายวิชา ส 031 การปกครอง เปลี่ยนจากรายวิชาเดิม คือลัทธิการเมือง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่
 - 3.4 รายวิชา ส 034 สังคมไทย เปลี่ยนชื่อจากเดิม คือ ปัญหาสังคมไทย เนื้อหาส่วนใหญ่คงเดิมและเพิ่มเดิมหัวข้อ ความมั่นคงของชาติ
 - 3.5 เพิ่มรายวิชา ส 034 ความรู้เรื่องกฎหมาย เป็นวิชาเลือก
4. กลุ่มวิชาศีลธรรม ได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงดังนี้คือ
 - 4.1 วิชาบังคับสำหรับกลุ่มวิชาศีลธรรมมี 2 รายวิชาคือ ส 422 และ ส 543 ได้เปลี่ยนหัวข้อในหลักสูตรทั้งหมดเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น
 - 4.2 รายวิชา ส 041 ศาสนาสากล เพิ่มหัวข้อเรื่อง ความสอดคล้อง ศาสนาสากล
 - 4.3 เพิ่มรายวิชา ส 042 พุทธศาสนาในประเทศไทย เป็นวิชาเลือก
5. เมื่อมีการแบ่งหมวดวิชาสังคมศึกษา ออกเป็น 4 กลุ่มวิชาดังได้กล่าวมาแล้ว เพื่อป้องกันความสับสนในการใช้รหัสวิชา จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนเลขรหัสวิชาหมวดวิชาสังคมศึกษาใหม่ โดยให้มีอักษร “ส” นำหน้าและมีตัวเลขอีก 3

ตัวต่อท้าย เช่น ส 411 ส 021 ตัวอักษรและตัวเลขมีความหมายดังนี้

- 5.1 ส หมายถึงหมวดวิชาสังคมศึกษา
- 5.2 เลขตัวแรก สำหรับวิชาบังคับจะแสดงชั้นที่ควรเรียนซึ่งจะใช้หัวเลขอยู่ 3 ตัวคือ “4” หมายถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 “5” หมายถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำหรับวิชาเลือกจะใช้เลข “0” ซึ่งวิชาเลือกทุกวิชานี้ส่วนใหญ่ไม่บังคับว่าจะต้องเรียนชั้นใด
- 5.3 เลขตัวที่สองแสดงกลุ่มวิชาซึ่งมี 4 กลุ่มวิชาคือ “0” หมายถึงกลุ่มวิชาภูมิศาสตร์ “2” หมายถึงกลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ “3” หมายถึงกลุ่มวิชาหน้าที่พลเมืองและ “4” หมายถึงกลุ่มวิชาศีลธรรม
- 5.4 เลขตัวที่สาม สำหรับวิชาบังคับจะแสดงภาคเรียนที่ควรเรียนซึ่งจะมี “1” “2” แทนภาคเรียนที่ 1 และ 2 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 “3” “4” แทนภาคเรียนที่ 1 และ 2 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือแทนภาคเรียนที่ 3 และ 4 ของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่สำหรับวิชาบังคับ เลขตัวที่สามจะแสดงลำดับของวิชาเลือกเท่านั้น ไม่ระบุภาคเรียนที่ควรเรียน

การใช้รหัสวิชาดังกล่าว ใช้หลังจากคู่มือหลักสูตร ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

คณะอนุกรรมการได้จัดทำคู่มือหลักสูตรหมวดวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นครบทุกวิชา ในคู่มือหลักสูตรจะมีรายละเอียดเนื้อหา กิจกรรมเสนอแนะ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและสื่อการเรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างถูกต้องตามความมุ่งหมายและที่สำคัญคือ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ฉะนั้นเพื่อให้การใช้หลักสูตรนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามความมุ่งหมายแล้วควรจะใช้ควบคู่กับคู่มือหลักสูตรดังกล่าว

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2520

หมวดวิชาสังคมศึกษา

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม

2. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาในอดีตและปัจจัยทางสังคม ทางวัฒนธรรม ทางเศรษฐกิจ และทางการเมือง ซึ่งชนแต่ละชาติได้สร้างสมกันมาตามประวัติศาสตร์
3. เพื่อให้เข้าใจ และเลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เห็นคุณค่าและธำรงรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทย
4. เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม เคารพและรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น ภายในกรอบของกฎหมาย ตลอดจนรู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
5. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ ขยันอดทน ประหยัด มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อคุณค่าทางจริยธรรม
6. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการผลิต การบริโภค และการจัดใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมเพื่อให้เข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน

วิชาภูมิศาสตร์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สามารถใช้แผนที่ประกอบการอธิบายได้
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับการผลิต การบริโภค และการจัดใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
3. เพื่อให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น ๆ ที่จะนำมาสร้างสรรคเป็นศิลปวัตถุ
4. เพื่อให้เข้าใจสภาวะทางเศรษฐกิจและผลิตผลของแต่ละภูมิภาค ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย
5. เพื่อให้รู้จักใช้เหตุผลเปรียบเทียบสภาวะทางภูมิศาสตร์ต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

คำอธิบายรายวิชา

วิชาบังคับ

ส 411 ภูมิศาสตร์

1-0-1

ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปเอเชีย

ส 412	ภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ภูมิภาคและภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย	1-0-1
ส 513	ภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือ	1-0-1
ส 514	ภูมิศาสตร์ ภูมิศาสตร์ภูมิภาคของทวีปอเมริกาใต้ แอฟริกาและโอเชียเนีย	1-0-1

วิชาเลือก

ส 011	ภูมิศาสตร์กายภาพ ลักษณะของเปลือกโลกการผันแปรของเปลือกโลก พื้นน้ำในมหาสมุทร บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่าง ภูมิอากาศกับพืชพันธุ์ธรรมชาติและดิน	2-0-2
ส 012	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (รายวิชาที่ต้องเรียนก่อนวิชานี้คือ ส 011) การกระจายของประชากรและอาชีพของมนุษย์ที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดใช้ทรัพยากร ปัญหาสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การป้องกัน และแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	2-0-2
ส 013	อุตุนิยมวิทยา บรรยากาศ การตรวจอากาศ อุณหภูมิและความกดอากาศ ไอน้ำในบรรยากาศ เมฆและหยาดน้ำฟ้า มวลอากาศและ แนวปะทะ ลมฟ้าอากาศในโซนร้อน การพยากรณ์อากาศ และประโยชน์ของอุตุนิยมวิทยา	2-0-2
ส 014	แผนที่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแผนที่ การอ่านแผนที่และการใช้แผนที่ การทำแผนที่	2-0-2
ส 015	ธรณีเสันฐานวิทยา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโลก การเคลื่อนไหวของเปลือกโลก การผุพังทำลายและการสะสมของเปลือกโลก แร่สำคัญทางเศรษฐกิจ	2-0-2

การศึกษาเกี่ยวกับภาวะประชากร การเปลี่ยนแปลงประชากร
 ผลที่ตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงประชากร และการแก้ไข
 ปัญหาเกี่ยวกับประชากร ทั้งในระดับครอบครัว ประเทศ และโลก
 โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้มีความรู้ มีเจตคติในการรับผิดชอบ และ
 ตัดสินใจปฏิบัติอย่างมีเหตุผลในเรื่องเกี่ยวกับประชากร
 หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑

(รวมวิชาภูมิศาสตร์ด้วย)

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. เพื่อให้มีความรักชาติ มีความสามัคคีในชาติ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความซื่อสัตย์ในผลงานอันดีเด่นของคนไทย รู้จักธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราช และรู้จักรักษาแบบอย่างวัฒนธรรมประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ที่ดำรงของชาติ
3. เพื่อเสริมสร้างให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต มีคุณธรรมประจำใจ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของสังคมไทย
4. เพื่อเสริมสร้างให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในการพัฒนาสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาในทันสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยอาศัยคุณธรรมและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญ
5. เพื่อเสริมสร้างบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ในชุมชน ในประเทศและในประชาคมของโลก
6. เพื่อให้เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตลอดจนเห็นคุณค่า มีความรับผิดชอบ รวมทั้งตระหนักถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

โครงสร้าง

วิชาบังคับ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ส 101	ประเทศของเรา	5 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2.5	หน่วยการเรียนรู้
ส 102	ประเทศของเรา	5 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2.5	หน่วยการเรียนรู้

4. ศึกษาโครงสร้างของสังคมไทย รวมทั้งการสร้างสมวัฒนธรรมที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
5. ศึกษากระบวนการปกครอง บทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
6. ศึกษาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมและสมบัติของชาติ
7. ศึกษาปัญหาความมั่นคงของชาติ
8. ศึกษาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ธรรมะและพิธีกรรม ตลอดจนแนวทางการดำรงชีวิตของประชาชนตามคติพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย

ส 203 เพื่อนบ้านของเรา 5 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2.5 หน่วยการเรียนรู้

ส 204 เพื่อนบ้านของเรา 5 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2.5 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในอารยธรรม ลักษณะภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่และปัญหาต่างๆ ของประเทศในทวีปเอเชีย
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ปัญหาทางภูมิศาสตร์ของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เปรียบเทียบกับประเทศไทย
3. ให้สามารถอ่าน เขียน และใช้แผนผัง แผนที่ และแผนที่ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
4. ให้มีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์และอารยธรรมของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป
5. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเป็นอยู่ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
6. ให้มีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างทางการเมือง และการปกครองของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
7. ให้สามารถปฏิบัติภาวะหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองดีของประเทศ และมีทัศนคติ

8. ให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของไทยในสมัยอยุธยา เน้นโดยเฉพาะถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
9. ให้เข้าใจและสามารถวิเคราะห์เบื้องต้น เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อันเกิดจากการขยายตัวของชาติตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
10. ให้ตระหนักในภาวะและปัญหาประชากร ตลอดจนสิ่งแวดล้อมของประเทศในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ
11. ให้เข้าใจถึงฐานะและบทบาทของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลกปัจจุบัน

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์และอารยธรรม ของทวีปเอเชียอย่างกว้าง ๆ และเน้นประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศในเรื่องลักษณะภูมิศาสตร์ การประกอบอาชีพของพลเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจ การเจริญพันธุ์ ปัญหาและสิ่งแวดล้อม
2. ศึกษาวิธีการอ่าน การเขียน และการใช้แผนผัง แผนภูมิ และแผนที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
3. ศึกษาอารยธรรม และประวัติศาสตร์สังเขปของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. ศึกษาลักษณะวัฒนธรรม การดำรงชีวิต การเมือง การปกครอง และศาสนาของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
5. ศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยาในหัวข้อลักษณะการเมือง การปกครอง สังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
6. ศึกษาเกี่ยวกับบทบาท และปัญหาของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในโลกปัจจุบัน ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
7. ศึกษาปัญหาความมั่นคงของชาติไทยเปรียบเทียบกับปัญหาของกลุ่มประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส 305	โลกของเรา	5	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2.5	หน่วยการเรียนรู้
ส 306	โลกของเรา	5	คาบ/สัปดาห์/ภาค	2.5	หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะภูมิศาสตร์ของทวีปต่าง ๆ นอกเขตทวีปเอเชีย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษยชาติ
2. ให้สามารถวิเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการดำรงชีวิต และการพัฒนาประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
3. ให้สามารถอ่าน เขียน และใช้แผนผัง แผนที่ และแผนที่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
4. ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความเป็นมา และสภาพปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองของชนชาติต่าง ๆ
5. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาของประชากรของประเทศต่าง ๆ นอกเขตทวีปเอเชีย
6. ให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในเรื่องเกี่ยวกับการตั้งหลักแหล่ง การผลิต การบริโภค การจัดการ และการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
7. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในสภาวะทางเศรษฐกิจและผลิตผลของแต่ละภูมิภาคในโลกซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทย
 - a. ให้รู้จักใช้สิทธิ เสรีภาพ ในกรอบแห่งกฎหมาย และตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ให้มีความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีในคุณค่าทางสังคม จริยธรรม วัฒนธรรม และการปฏิบัติเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้ด้วยดี
10. ให้มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและศาสนา ธรรมของชนชาติต่าง ๆ
11. ให้เข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของไทย

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาเรื่องของภูมิภาคอื่นนอกเขตทวีปเอเชีย อันได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์

แอฟริกา อเมริกาเหนือและอเมริกาใต้ ในหัวข้อเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์สังเขป ภาวะทางเศรษฐกิจ ลักษณะความเป็นอยู่ และปัญหา ของประชากร

2. ศึกษาวิธีการอ่าน การเขียน และการใช้แผนผัง แผนที่ และแผนที่ให้ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
3. ศึกษาประวัติศาสตร์ของชนชาติยุโรปและอเมริกา รวมทั้งวัฒนธรรมขนบ-ธรรมเนียมประเพณี การปกครอง เศรษฐกิจ อิทธิพลทางศาสนา และ วิทยาการที่มีต่อการดำรงชีวิตของชนชาติยุโรปและอเมริกา
4. ศึกษาประวัติศาสตร์ประเทศไทยในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ รวมทั้งศึกษา ถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศตะวันออก ตลอดจนอิทธิพลตะวันตก ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยทางด้านการเมือง การปกครอง และ วัฒนธรรม
5. ศึกษาบทบาทของประเทศไทยในโลกปัจจุบัน การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ และปัญหาความมั่นคงของชาติ

ส 311 สังคมและวัฒนธรรมไทย 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้รู้จักโครงสร้างสังคมไทย แนวโน้มของสังคมในปัจจุบัน และลักษณะทั่วไป ของวัฒนธรรมไทย
2. ให้ตระหนักถึงปัญหาของสังคมไทยในแง่เศรษฐกิจ การศึกษา สังคมและการ เมืองที่ทำให้เกิดปัญหาความยากจน ปัญหาเยาวชน ปัญหาอาชญากรและอื่นๆ
3. ให้สามารถแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาทางสังคมขั้นพื้นฐานได้
4. ให้รู้จักสถาบันที่สำคัญในสังคม
5. ให้รู้จักวิถีชีวิตวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย
6. ให้มีมนุษยสัมพันธ์ดี

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาโครงสร้างของสังคมไทย รวมทั้งแนวโน้มของสังคมในปัจจุบัน
2. ศึกษาลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมไทย ตลอดจนเอกลักษณ์อันดีงามของ วัฒนธรรมไทย

3. ศึกษาวัฒนธรรมและสถาบันที่สำคัญในสังคม
4. ศึกษาปัญหาของสังคมไทยในแง่เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และการเมือง
5. ศึกษาเรื่องมนุษยสัมพันธ์และการพัฒนาสังคม

ส 321 ชีวิตและงานของบุคคลตัวอย่าง 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและงานของบุคคลที่มีความสำคัญใน
บ้านต่าง ๆ
2. ให้ตระหนักถึงคุณธรรมและผลงานของบุคคลเหล่านั้น และสามารถเลือกเป็น
แบบของตนเองได้
3. ให้วิเคราะห์ความสามารถ ผลงาน ตลอดจนทัศนคติต่อชีวิตของบุคคลที่มี
ความสำคัญในบ้านต่าง ๆ และสามารถนำประสบการณ์นั้น มาเชื่อมโยงแก้ไข
ปัญหาชีวิตประจำวันได้

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาชีวิต การทำงาน และคุณธรรมของบุคคลทั่วไปที่ประสบความสำเร็จ
ในการดำรงชีวิต
2. ศึกษาชีวิต การงาน และคุณธรรมของรัฐบาล นักการเมือง ทหาร และ
ผู้อยู่ในวงการธุรกิจที่ทำประโยชน์ต่อสังคม
3. ศึกษาปรัชญาชีวิตของบุคคลที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ศึกษาชีวิต การงาน และคุณธรรมของบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในบ้าน
วิชาการและการประจักษ์รู้ค้นคว้า

ส 331 เศรษฐศาสตร์ทั่วไป 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค 1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจที่ประเทศไทยและประเทศต่างๆ กำลัง
ประสบอยู่
3. ให้สามารถชี้ประเด็นปัญหาเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน รวมทั้งบอกวิธีการเบื้องต้น
เพื่อแก้ไขปัญหานั้นได้
4. ให้สามารถนำความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาความหมายและความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
2. ศึกษาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นที่สำคัญ ๆ
3. ศึกษาปัญหาทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ กำลังประสบอยู่
4. ศึกษาปัญหาเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน
5. ศึกษาบทบาทของวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งจะสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพตลอดจนการพัฒนาประเทศ

ส 341 กฎหมายในชีวิตประจำวัน

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค

1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้ตระหนักในความสำคัญของกฎหมาย
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน
3. ให้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามกฎหมาย
4. ให้รู้จักเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่นตามกฎหมาย
5. ให้เป็นพลเมืองที่อยู่ในสังคมร่วมกันได้อย่างมีความสุข
6. ให้สามารถนำความรู้ทางกฎหมายไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
7. ให้สามารถนำความรู้ทางกฎหมายไปใช้ในการพัฒนาชุมชน

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาความสำคัญและที่มาของกฎหมาย
2. ศึกษากฎหมายสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
3. ศึกษากฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
4. ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับชุมชน
5. ศึกษากฎหมายที่สำคัญ ๆ ของประเทศ
6. ศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายและวิธีการแก้ไข

ส 351 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค

1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม สาเหตุของการทำให้เกิดปัญหาและแนวทางที่จะช่วยป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ

2. ให้มีความสำนึกและความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและอนาคต
3. ให้มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
4. ให้รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีเหตุผล
5. ให้มีทัศนคติ ค่านิยม และความสำนึกรับผิดชอบร่วมกันในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. ให้สามารถตัดสินใจและปฏิบัติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุผล
7. ให้สามารถนำความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มาช่วยปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้น

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปทั้งในโลกและในประเทศไทย
2. ศึกษาเหตุปัจจัยของปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย
3. ศึกษาผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีต่อประชาชน
4. ศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาเป็นระบบ
5. ศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหามลพิษและการอนุรักษ์ทรัพยากร
6. ศึกษากฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
7. ศึกษาบทบาทของการศึกษาในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ส 361 ประชากรศึกษา

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค

1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะประชากร สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงประชากรและผลที่ตามมา ตลอดจนแนวทางที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษประชากร
2. ให้เกิดทัศนคติที่รับผิดชอบต่อภาวะประชากร
3. ให้สามารถตัดสินใจและปฏิบัติต่อภาวะประชากรอย่างมีเหตุผล
4. ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต

5. ให้มีความกระตือรือร้นที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ในด้านประชากร เพื่อช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้น

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาขนาด การกระจาย และความหนาแน่นของประชากร ในระดับครอบครัว ชุมชน ประเทศ และโลก
2. ศึกษาองค์ประกอบประชากร เช่น อายุ เพศ สภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ ฯลฯ
3. ศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น
4. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ขนาดของประชากรเปลี่ยนแปลง
5. ศึกษาประวัติการเปลี่ยนแปลงประชากรของประเทศไทย
6. ศึกษาผลที่เกิดจากความไม่สมดุลในขนาดการกระจาย องค์ประกอบประชากร และการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วในระดับครอบครัว และประเทศ ทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา
7. ศึกษาวิธีแก้ปัญหอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง ประชากรที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนครอบครัวและสังคม

ส 371 ภูมิศาสตร์เบื้องต้น

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค

1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ อันมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
3. ให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ตามลักษณะทางธรรมชาติในถิ่นเศรษฐกิจและสังคม
4. ให้สามารถปรับตัวหรือตัดแปลงสภาวะแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ และเห็นคุณค่าของลักษณะทางธรรมชาติในท้องถิ่นของตน

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาความหมายของวิชาภูมิศาสตร์

2. ศึกษาลักษณะทางธรรมชาติในวิชาภูมิศาสตร์ ลักษณะภูมิประเทศ และทรัพยากรธรรมชาติ
3. ศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของลักษณะภูมิศาสตร์ทางธรรมชาติที่มีต่อมนุษย์ ในด้านเศรษฐกิจและสังคม
4. ศึกษาความเป็นอยู่ของมนุษย์ในถิ่นต่าง ๆ ของโลกที่ได้พยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางธรรมชาติ

ส 381 ประวัติศาสตร์ทั่วไป

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค

1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชนชาติต่าง ๆ ในโลก ก่อนสมัยใหม่
2. ให้เข้าใจปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชนชาติต่าง ๆ ในโลกสมัยใหม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันทางด้านวัฒนธรรมและความนึกคิด
3. ให้มีความรู้ความเข้าใจปัญหาอันนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ รวมทั้งให้เข้าใจถึงความพยายามในการแก้ไขปัญหาคัดแย้งต่าง ๆ
4. ให้ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาการสมัยใหม่ต่อการพัฒนาประเทศ

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาประวัติศาสตร์และระบบการเมือง การปกครองของชนชาติในแหล่งความเจริญต่าง ๆ ของโลก
2. ศึกษาการขยายตัวของชนชาติตะวันตกไปยังดินแดนส่วนต่างๆ ของโลก ด้วยอิทธิพลของความก้าวหน้าทางวิทยาการ การสำรวจดินแดน การปฏิบัติทางการค้าและอุตสาหกรรม
3. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระบบการเมือง การปกครอง ในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส
4. ศึกษาการขยายตัวของแนวความคิดแบบประชาธิปไตย
5. ศึกษาลักษณะและปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ลัทธิจักรวรรดินิยม สงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2
6. ศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาคัดแย้งระหว่างประเทศ ขององค์การสหประชาชาติ

7. ศึกษาลักษณะและผลของการปฏิวัติทางเทคโนโลยีต่อสังคมสมัยใหม่

ส 391 ประวัติศาสตร์ไทย 1

2 คาบ/สัปดาห์/ภาค

1 หน่วยการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชนชาติไทย ตลอดจนการสร้างชาติในระยะก่อนได้รับอิทธิพลตะวันตก
2. ให้เข้าใจลักษณะของระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แบบดั้งเดิมของไทย จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
3. ให้เข้าใจลักษณะการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างไทยกับนานาประเทศ
4. ปลุกฝังให้เกิดความสำนึกทางประวัติศาสตร์ และให้พยายามใช้ประโยชน์จากอดีตช่วยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

คำอธิบายรายวิชา

1. ศึกษาประวัติศาสตร์ของชนชาติไทยตั้งแต่เริ่มแรก จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. ศึกษาลักษณะการเมือง การปกครอง ตลอดจนระบบกฎหมายของไทยตั้งแต่สมัยแรกจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
3. ศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของไทยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
4. ศึกษาการติดต่อกับต่างประเทศก่อนถึงสมัยรัตนโกสินทร์
5. ศึกษาตัวอย่างในประวัติศาสตร์ไทย เกี่ยวกับบทบาทฐานะและความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมืองของคนกลุ่มต่าง ๆ ตลอดจนความสำนึกในคุณค่าและงานสร้างสรรค์ที่มีมาแต่อดีต

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

กลุ่มวิชาสังคมศึกษาประกอบด้วยวิชาต่อไปนี้

1. ภูมิศาสตร์
2. ประวัติศาสตร์
3. รัฐศาสตร์
4. จริยธรรม
5. สังคมวิทยา
6. เศรษฐศาสตร์
7. กฎหมาย
8. ประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์

1. เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม มีความกล้าทางจริยธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีความอดทน รู้จักประหยัด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ
2. เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ เห็นคุณค่าของการทำงานที่สุจริต และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย และความสัมพันธ์ ระหว่างอิทธิพลของลักษณะทางกายภาพที่มีต่อการดำรงชีพของประชากร
5. เพื่อให้รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่และรู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของตนในทางสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรม และศาสนา
6. เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สติและปัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
7. เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ และของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จักแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี

โครงสร้าง

ศึกษานำ

มัธยมศึกษาปีที่ 4

ส 401	สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 402	สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ 5

ส 503	สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 504	สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

มัธยมศึกษาปีที่ 6

ส 605	สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 606	สังคมศึกษา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือก

ส 011	ภูมิศาสตร์มนุษย์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 012	ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 013	ภูมิศาสตร์การเกษตร	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 014	การสำรวจท้องถิ่นเชิงภูมิศาสตร์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 015	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเมือง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 021	หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 022	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 023	เอเชียใต้ในปัจจุบัน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ส 024	ยุโรปสมัยใหม่	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

ส 025	ประวัติศาสตร์รัสเซีย	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 026	ประวัติศาสตร์อเมริกา	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 027	ประวัตินักคิดที่สำคัญของโลก	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 028	ประวัตินักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์ที่สำคัญของโลก	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 029	วิวัฒนาการการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 0210	ประวัติสังคมและวัฒนธรรมไทย	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 0211	เหตุการณ์ปัจจุบัน	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 031	การปกครองของไทย	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 032	การปกครองท้องถิ่นของไทย	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 041	พุทธศาสนาในประเทศไทย	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 042	พระพุทธรูปและพุทธศิลป์ในประเทศไทย	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 051	มนุษย์กับสังคม	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 061	รายได้ประชาชาติ	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 062	การเงิน การคลัง และการธนาคาร	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 071	กฎหมายที่ประชาชนควรรู้	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 081	พลังงานกับสิ่งแวดล้อม	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน
ส 082	ประชากรกับคุณภาพชีวิต	2	คาบ/สัปดาห์/ภาค	1	หน่วยการเรียน